



समानो मन्त्रः समितिः समानी

**UNIVERSITY OF NORTH BENGAL**  
B.A. Honours 3rd Semester Examination, 2023

**GE2-P1-SANSKRIT**

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

*The figures in the margin indicate full marks.*

**UNIT-I**

1. Answer any **three** questions of the following: 6×3 = 18
- (a) Join and disjoin Sandhi any **six** of the following:
- (i) साधु + इदम्, (ii) पितृ + आलयः, (iii) अभि + आगतः, (iv) भौ + उकः, (v) नौ + यम्,  
(vi) कृष्णर्द्धिः, (vii) विष्णोऽव, (viii) आच्छति, (ix) मार्तण्डः ।
- (b) Decline any **six** of the following: 1×6 = 6
- (i) पति in तृतीया-एकवचन ।  
(ii) सखि in द्वितीया-एकवचन ।  
(iii) दुहितृ in षष्ठी-एकवचन ।  
(iv) वारि in प्रथम-बहुवचन ।  
(v) राजन् in षष्ठी-बहुवचन ।  
(vi) श्रीमत् in तृतीया-एकवचन ।  
(vii) पयस् in चतुर्थी-एकवचन ।  
(viii) तद् (स्त्रीलिङ्ग) in प्रथमा-बहुवचन ।  
(ix) विद्वस् in सप्तमी-बहुवचन ।
- (c) Conjugate any **six** of the following: 1×6 = 6
- (i) स्मृ in विधिलिङ् मध्यमपुरुष-एकवचन ।  
(ii) पा in लङ् मध्यमपुरुष-बहुवचन ।  
(iii) क्री in लङ् मध्यमपुरुष-एकवचन ।  
(iv) शी in लट् प्रथमपुरुष-एकवचन ।  
(v) ब्रू in लृट् मध्यमपुरुष-बहुवचन ।  
(vi) श्रु in विधिलिङ् उत्तमपुरुष-बहुवचन ।  
(vii) हृ in लङ् प्रथमपुरुष-बहुवचन ।  
(viii) स्था in लोट् मध्यमपुरुष-द्विवचन ।  
(ix) अद् in लृट् उत्तमपुरुष-द्विवचन ।

(d) Account for the case-endings any *three* of the following underlined words:

2×3 = 6

- (i) प्रासादात् प्रेक्षते राजा ।
- (ii) साधुः सन्मार्गम् अभिनिविशते ।
- (iii) ज्ञानेन यशः ।
- (iv) आतपाय छत्रं गृहाण ।
- (v) सुखस्य भोगः ।
- (vi) केशेषु चमरीं हन्ति ।

### UNIT-II

2. Answer any *one* of the following questions:

12×1 = 12

- (a) Write a detail note on the Aranyaka literature.
- (b) Write a detail note on Aśwaghos (अश्वघोष) as a pre Kalidasian poet.

3. Write short notes on any *four* of the following:

3×4 = 12

नलचम्पुः, बृहद्देवता, शतपथब्राह्मणम्, विक्रमोर्वशीयम्, बाणभट्टः, राजतरङ्गिणी, मुद्राराक्षसम् ।

### UNIT-III

4. Answer any *one* of the following:

12×1 = 12

- (a) Write a detail note on the character of दूष्यन्त according to the drama अभिज्ञानशकुन्तल ।
- (b) Discuss in the first three acts the development of love between दूष्यन्त and शकुन्तला according to the drama अभिज्ञानशकुन्तल ।

5. Translate into English or Bengali any *one* of the following verses:

6×1 = 6

- (a) मुक्तेषु रश्मिषु निरायतपूर्वकाया  
निष्कम्पचामरशिरा निभृतोर्ध्वकर्णाः ।  
आत्मोद्धतैरपि रजोभिरलङ्घनीया  
धावन्त्यमी मृगजवाक्षमयेव रथ्याः ॥
- (b) अभिजनवतो भर्तुः श्लाघ्ये स्थिता गृहिणीपदे  
विभवगुरुभिः कृत्यैस्तस्य प्रतिक्षणमाकुला ।  
तनयमचिरात् प्राचीवार्क प्रसूय च पावनं  
मम विरहजां न त्वं वत्से शुचं गणयिष्यसि ॥

### अथवा

- (a) अनवरतधनुर्ज्यास्फालनक्रूरपूर्वं  
रविकिरणसहिष्णु स्वेदलेशेरभिन्नम् ।  
अपचितमपि गात्रं व्यायतत्वादलक्ष्यं  
गिरिचर इव नागः प्राणसारं विभर्ति ॥
- (b) नीवाराः शुकगर्भकोटरमुखभ्रष्टास्तरुणामघः  
प्रस्निग्धाः क्वचिदिद्गुदीफलभिदः सूच्यन्त एवोपलाः ।  
विश्वासोपगमादभिन्नगतयः शब्दं सहन्ते मृगा  
स्तोयाधारपथाश्च वल्कलशिखानिष्यन्दरेखाङ्कताः ॥

—x—